

NĚKTERÉ POZNATKY Z UKÁZKOVÝCH PLUKOVNÍCH TAKTICKÝCH CVIČENÍ

V oblasti bojové přípravy útvarů a jednotek, velitelů a štábů je v tomto výcvikovém roce zaměřena pozornost na zvládnutí nových požadavků organizace obrany a jejího zabezpečení. Současné jsou vojska připravována k vedení úporné obrany s rychlým přechodem do rozhodné útočné činnosti. Při plnění těchto rozhodujících úkolů je v popředí pozornost **zvyšování efektivnosti výcviku a jeho důsledné materiální zabezpečení.**

Redukováním četnosti plukovních a divizních taktických cvičení o 50 % nelze dopustit snížení připravenosti velitelů, štábů, vycvičenosti vojsk a vcelku i bojové připravenosti ČSLA.

Proto je nezbytné místo kvantitativní prosadit kvalitu. Je nutné využívat času a efektivně vynakládané prostředky, nezhledovat podmínky výcviku, plně používat nových poznatků a zkušeností.

Jedním z rozhodujících opatření přípravy velitelů, štábů i vojsk v tomto výcvikovém roce byla i **ukázková plukovní taktická cvičení** řízená veliteli svazů, jako hlavní úkol výcvikového roku v oblasti vševojskové přípravy taktického stupně.

Ukutečněná cvičení měla za cíl v praxi realizovat zásady nového předpisu Všeob-P-33 „Organizace a provádění vševojskových taktických cvičení a velitelско-štábních cvičení v terénu“, platného od 1. 1. 1989, zejména však potvrdit jak při hodnocení jednotlivých období cvičení exaktněji posuzovat plnění učebních úkolů z hlediska práce velitelů a štábů a z taktické činnosti jednotek a útvarů. **Nový způsob hodnocení vylučuje povrchnost a subjektivnost v posuzování období i cvičení jako celku.** Základními klasifikovanými jednotkami jsou prapory a jednotky druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb. Rozdělení hodnocení na oceňování dílčích činností pomáhá objektivizovat výslednou známku. Současně diferencuje jednotlivé součásti podle skutečné úrovně dané jednotky a tím napomáhá reálně zhodnotit podíl velitelů, štábů i jednotek na dosaženém výsledku. Jako pomůcky k hodnocení byly zpracovány tabulky pro příslušníky ředitelství cvičení i rozhodčí službu. Obsah kritérií hodnocení vycházel z ustanovení předpisu Všeob-O-33, hlavy 5 a přílohy č. 2 s přihlédnutím k obsahu učebních úkolů každého období cvičení.

Dosavadní zkušenosti potvrdily, že „**stanovená hodnocení po obdobích a jednotkách zkonkretizovala hodnocení období i rozbor cvičení jako celku.**“ Klady a nedostatky měly své nositele i příčiny zjištěné stavu.“ Pro názornost je vhodné na rozbor připravit celkový přehled výsledků např. na tabuli.

Velmi poučná je i **realizace rozehry**, jednotlivých období cvičení nebo jejich částí. Předpis stanoví, že rozehra vedení boje vojsky se uskutečňuje v každém období cvičení na základě rozhodnutí cvičících velitelů a jimi vydávaných nařízení a skutečné činnosti vojsk cvičících stran. K tomu využívá ředitelství cvičení a rozhodčí službu.

Přijímaná rozhodnutí velitelů lze rychle objektivizovat s **využitím výpočetní techniky** na základě předpokládaných ztrát, výsledných poměrů sil a jiných údajů. Porovnáním rozhodnutí stran ŘC stanoví, které z nich přizná úspěch, určí jednotky a dobu dosažení dané čáry a zabezpečení rozhodčí službou. Chci ještě zdůraznit **ustanovení předpisu, který zakazuje, aby rozehra vedení boje byla prováděna podle předem zpracovaných variant,** protože způsob rozehry určuje řídící cvičení jen na základě vzniklé situace.

Zkušenosti z těchto cvičení svědčí o tom, že jejich řidiči učili účastníky ukázkového cvičení realizovat toto důležité ustanovení, jež je velmi složité a náročné na čas. Ale v tom je celý jejich smysl. Je třeba, **aby zkušení vyšší velitelé se svými zástupci a štábem učili podřízené jak tato velmi náročná cvičení připravovat a odpovědně řídit.**

V některých případech však nebyl plně pochopen smysl nového předpisu a rozehra byla prováděna podle připraveného zámyslu cvičení, dokonce 3 hodiny před tím, než byl řídicím cvičení předložen zámysl boje cvičicím velitelem k rozehranému období.

Zvláště důležitý je přístup řídicího cvičení k **jeho přípravě**. V souladu s příslušným předpisem má povinnost určit **výchozí údaje pro cvičení**. Toto ustanovení bylo v zásadě plně respektováno. Řidiči cvičení **osobně** řídil nejen vlastní cvičení, ale od začátku jeho zpracování i celou přípravu. Při prvním ukázkovém učebním úkolu velmi názorně předvedl účastníkům ukázkového zaměstnání způsob vydávání výchozích údajů pro cvičení. Osobně se svými zástupci a štábem nacvičil každý učební úkol a vzorně ukázal, jak tyto úkoly mají vykonávat jeho podřízení. Myslíme, že není správné, když řidiči cvičení ponechá plnění těchto povinností v podstatě svým podřízeným a nezabezpečí úplnou realizaci plánovaných úkolů, zejména v posledním období cvičení.

Na ukázkových cvičeních byl položen důraz na **bojové zabezpečení**. **Názorně byly ukázány způsoby ochrany vojsk proti účinkům vysoce přesných zbraní nepřítele.** K tomuto účelu cvičící využívali koutových odrážeců, zdrojů tepelného vyzařování, zakrývali zdroje tepla bojových vozidel proti vyzařování, předvedli použití různých maket a budování klamných postavení a opěrných bodů

Je možné kladně hodnotit plánování a použití **dýmových clon** (v souladu s organizací součinnosti) ke klamání nepřítele, krytí manévru při aktivitě obranného boje a tím i snížení vlastních ztrát při úderech nepřítele, a to na základě předvídání možného průběhu boje.

V současné době se projevují názory na **účelnost a zejména četnost ukázkových cvičení**. Nelze se jednoznačně přiklonit pro, nebo proti. Ukázková taktická cvičení mají rozhodně své důležité místo v procesu bojové přípravy. Jsou plně opodstatněná především při změnách organizačních struktur vojsk, změně zásad způsobu použití jednotek a útvarů, přezbrojení novou technikou a zbraňovými systémy, obměně kádrů na daných stupních apod.

Na ukázkových cvičení je vždy nutné dodržet zásadu, že nadřízený učí podřízené velitele a jejich štáby jak připravovat a náročně řídit taktická cvičení s útvary a jednotkami, a že osobní příklad řídicího cvičení, jeho zástupců a štábů je nejúčinnější metodou.

Počínaje tímto výcvikovým rokem přejít na nový systém provádění taktických cvičení podle zásad uvedených v Organizačních metodických směrnících pro přípravu pozemního vojska.

(Rozkaz ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA ve výcvikovém roce 1988–1989)
